

ono na tihem zoper njo. Zato pa stika marljivo po hišah tistih mož, ki so bili udje društva in prav bi jej bilo, ko bi kaj našla, da bi lahko poslej vtaknila te može v luknjo. Doslej še ni našla ničesar. — V Angliji bodo iz ljudskih šol odpravili učnino in sicer za to, ker jim nesejo davki dovolj denarja, več, kakor ga je državi treba. — V Berlinu je umrl 91 let stari maršal Moltke, tisti ki je izdelal načrte za zadnje vojske proti Avstriji in potlej proti Franciji. Ker so bile vojske za Nemško državo srečne, zato je maršal bil pri Nemcih v visoki časti. Pavijo, da jo je maršal tudi zaslužil. — Ruski veliki knez Nikolaj, brat cesarjev, je umrl. — Rusko vojaštvo se premenjuje ob avstrijskih in nemških mejah, toda neki le zato, da pride boljih vojakov na meje, slabi pa se porinejo na vzhodne strani ruske države. — Zopet se pravi, da se izkličje Bolgarija za neodvisno t. j. da ne pripozna več sultana za svojega gospoda ter mu tedaj ne plača več davka. To pa se pač ne izgodi še tako hitro, ker so sosednje države zoper to. — Srbski vladi je na poti kraljica Natalija in zato dela z vso silo na to, da se kraljica izseli iz Belega grada in gre, če jo je volja, na ruska svoja posestva ali kamor ji bolje sodi. — Na Turškem niso tako srečni, kakor pri nas Madjari, ter imajo v drž. kasah sušo. Tudi novi finančni minister jim jih ne more napolniti. — Iz Afrike se poroča, da je abesinski neguš Menelik sklenil sedaj s francosko vlado neko zavezo in sicer zoper Italijane. In to je mogoče, če tudi francoska vlada ne da veljati take zaveze. — V južno Ameriko se ne smejo več naseliti ljudje iz nemške in ruske države. Tam so jih torej že tudi siti. — V severni Ameriki ima predsednik republike „združenih držav“, Harrison za svojo rabo železniški voz, ki stane 80 000 gid. v našem denarju. To se ljudem zdi pa že tudi v Ameriki za potrato.

Za poduk in kratek čas.

Turki v Podravji leta 1532.

Napisal J. Sattler.

„O vdova tožna, zapuščena,
Ti mati toliko sirot,
S krvjo, solzami napojena,
Ki bol poznaš le, nič dobrot,
Oj mati vdanega ti sina,
Oj, zlata mati — domovina!“
Gregorčič.

Kadar čitamo zgodovino svoje domovine, predočujemo si vse one vesele in žalostne dogodke, katere so doživeli predniki naši. Mi gledamo njih radost in žalost, mi čujemo njih petje in njih jok. Žal, da nam povestnica naša le malo veselega poroča; vsaka stran je polna trpljenja in nadlog; zares smemo mi reči, da

je pisana s krvjo in solzami, z ognjem in mečem. Vendar pa nas tolaži in osrečuje tudi ta tožna zgodovina, ker nam pravi, da so očetje naši prebili groznejšo bedo, kakor more nas kedaj zadeti; ako slovenskega naroda ni ugonobilo stoletno in stolotno zatiranje, ne bodo tudi nas uničile današnje nezgode.

Razgrniti hočem tu le jeden majhen listek iz zgodovine naše, ki nam opisuje najhujši turški naval v slovensko Podravje. Videli bomo, koliko zlega in gorja so Slovencem v teh krajih prizadeli divji Turki pred 359 leti. Dandanes sicer ne pustošijo ti divjaki rodne naše zemlje, turška krdela ne požigajo več naših cerkev in vasi, janičarji ne pobijajo več naših starčkov in žen, ne plenijo več naših dečkov in deklet; ali drug vrag bi nas rad strl in in pokončal; to so novodobni Turki: nemškutarji, šulvereinarji in südmarkovci, ki nam hoté vzeti materni jezik, ki nas hoté pregnati s tiste zemlje, katera je napojena s krvjo in solzami prednikov naših. Bojevati se nam je torej tudi še dandanes; ali ta boj ni krvav. Braniti moramo slovenska tla in pravice svoje z orožjem značajnosti; to je, okleniti se nam je tako tesno in goreče predragega domovja, kakor se otrok oklepa mlie svoje matere, ker je ona jedina in najboljša. V tej borbi pa nas ravno krepi in junaci spomin na davne čase.

Kakih osemindvajsetkrat so Turki prihumeli na slovenski Štajer. Največ so trpeli sevé kraji ob meji proti Hrvatskeji in Ogerskeji; leta 1532 so pa divjali po Slovenskih Goricah in po vsem Podravji od Mute do Haloz. To leto je mogočni turški cesar Sulejman II. sam peljal silno vojsko, ki je štela 140.000 mož in 120 topov (kanonov) skozi Ogersko proti Dunaju. Meseca avgusta je bil že blizu avstrijske meje. Kralj Ferdinand je na Dunaju nabiral veliko vojsko za obrambo stolnega mesta; vendar Turčin ni prodril do njega, ker mu jo to zabil slovenski junak. Hrvatski povelnik Nikolaj Jurišič se je ravno odpravil s 28 konjiki proti Dunaju, kar prideró prva turška krdela pred mesto Kisek, blizu štajerske meje. Kisek je bila majhna in slaba trdnjavica; vendar je iz okolice bežal vanjo, kdor koli je mogel. Zvedeni in pogumni Jurišič oboroži za silo 700 kmetov in z njimi hrabro brani mestne zidove zoper nevernike, katerih je bilo, kakor listja in trave. Veliki vezir Ibrahim je po vinogradih okrog razstavil topove in neprestano streljal proti mestu.

Turki so delali podkope in se ljuto zaganjali v trdnjavico; toda Jurišič je srčno odbil vse naskoke. Curkoma je tekla kri. Dne 28. avgusta so Kiseški junaki odbili devetnajsti in zadnji naval. Trdnjavica je bila skoro do čista porušena. Zdaj se je Jurišič jel pogajati.

Udal se je častno še tistega dne. Sulejman je tako čislal neslišano njega junaštvo, da mu je poklonil mesto in grad Kisek, kralj Ferdinand pa 6400 gld.

Tri tedne se je Turška vojska mudila pred neznanim in slabim Kiseškim mestom. Dunaj in Nemčija sta bila rešena; otela jo je slovanška pogumnost. Tega še Nemci ne morejo tajiti, da si bi radi. (Dalje prih.)

Smešnica 18. „No“, reče kmetica sosedi svoji, „kaj ne, da je Tvoj mož bolji ter ne ostaja več v trdo noč v oštariji? K nam se ne sliši nič več kreganje“. „Res je“, odvrni ji soseda, „mož je bolji in prinese mi vselej liter vina seboj, kaj bi ga tedaj kregala!“

Razne stvari.

(Mil. knezoškof) so bili v petek, dne 24. aprila pri sv. očetu Leonu XIII. v slovesnem zaslišanju in upamo, da se vrnejo v teku prihodnjega tedna srečni in zdravi v svojo škofijo.

(Odpoved.) G. France Robič, profesor na c. kr. učiteljski v Mariboru in c. kr. okr. nadzornik ljudskih šol v Mariborskem, Šent-Lenartskem, Slov. Bistriškem in Šmarijskem okraju, je odložil zadnjo službo. Izgodilo se je to vsled tega, ker je prevzel poslaništvo za dež. in drž. zbor iz volilnih okrajev Maribor in dr. Učiteljstvo teh okrajev pa se mu je tudi v posebnem pismu zahvalilo za doslenje uspešno njegovo delovanje.

(Slov. čitalnica) v Brežicah praznuje dne 10. maja slavnost svoje ga ustanovitvenja in sicer v društvenih prostorih v hotelu Klembas. Na vspredu je 1. koncert vojaške godbe 53. pešpolka nadvojvoda Leopold iz Zagrebu na vrtu od 4. do 7. ure popoldne. 2. Nagovor, petje in godba ob 8 uri in 3. prosta zabava s plesom. Vstopnina je za osebo 50 kr., zunanji udje pa so je prosti, Odbor te mlade hčerke slov. rodoljubja pričakuje obilo vdeležbo, posebno še iz obližja.

(Solstvo.) Minister za uk in bogočastje je imenoval za c. kr. okr. šolske nadzornike gg.: H. Schreinerja, vodjo na c. kr. učiteljski v Mariboru, za ljudske šole okraja Maribor; Fr. Janežiča, profesorja veronauka na istem učiteljski, za okraja Št. Lenart in Slov. Bistrica in Fr. Lesketa, učitelja na c. kr. vadiški v Mariboru, za okraj Šmarije.

(Pravila) „Bralnega društva“ v Cezanjevcih pri Ljutomeru je visoko c. kr. namestništvo v Gradci potrdilo in zaradi tega bo v Cezanjevcih v nedeljo dne 10. maja ob 4. uri popoldne volitev novega odbora, h kateri se vsi slovenski rodoljubi, ki hočejo k društvu pristopiti, vljudno vabijo. Osnov. odbor.

(Volitev.) V Admontu so ivolili za opata admontinskega samostana o. Kajetana Hofmanna. Ta samostan ima več velicih posestev tudi na slov. Štajarji.

(Podružnica) sv. Cirila in Metoda za Šaleško dolino v Šoštanji ima svoj redni občni zbor dne 6. maja t. l. ob 4. uri popoldne v čitalničnih prostorih v Šoštanji, pri katerem se bodo ob enem letnina in nevi udje nabirali. Po zboru prosta veselica s petjem. K obilni udeležbi uljudno vabi Načelnništvo.

(Odvetnik.) V Mariboru se naseli za odvetnika g. dr. Fr. Krenn, doslej v Šmariji pri Jelšah in sicer pride le-sem dne 1. avgusta. Dobro bode, če zavzame kateri izmed naših odvetnikov njegovo mesto v Šmariji.

(V Mariboru) imamo novo c. kr. kaznilnico za moške jetnike in vsled tega se osnuje v soboto, dne 2. maja posebno društvo v tem namenu, da skrbi za tiste jetnike, ki so svojo kazen prestali. Njim je treba potem službe, v kateri se poboljšajo in postanejo zopet pošteni udje človeške družbe. Tako društvo je torej vse hvale vredno.

(Neizprosljiva smrt) pobrala je v preteklem meseci najboljšega korenjaka Anton Jošta, po domače Cesarja, kmeta v Gotovljah v Savinjske dolini. Zapustil je čvetero žalujočih otrok in ženo. Mož je bil značajan katoličan, nevpopgljive slovenske korenine in še le v 48. letu svoje dobe. Bodi mu zemljica lahka in naj počiva v miru!

(Za slov. dijake) v Gradci je daroval g. dr. Jarnej Glančnik, odvetnik v Mariboru, 100 gld. in slavna posojilnica v Celji 50 gold.

(Vojaške vaje.) Letos se pokličejo k vojaškim vajam rezervisti iz leta 1886, 1884 in 1882; vrhu teh pa še tudi tisti, ki se jih lani niso vdeležili. Začnejo pa se vaje dne 6. maja.

(Ameriške jagode.) Na Drvanji v slov. goricaht rastejo pri g. Petru Tomažiči jagode, ki jih je prinesel leta 1885 iz Amerike. V Ameriki dozoriijo pred, pri nas pa po sv. Vidu. Jagode so debele, kakor orehi in raste jih na štirjaškem sežnji 16 do 17 listrov.

(Iz Ptuj.) Mesar Franc Blažič izročil je že minolega leta svojo mesarijo nekemu Janezu Senekovič v Mariboru. Blažič pravi, da je on samo Senekovičev poslovodja, da za tega živino kupuje in meso prodaja. To si naj tisti zapomnijo, ki imajo z Blažičem opraviti!

(Sejem.) Zadnjo soboto je bilo cicer slabo vreme, vendar pa se je na sejmišči v Mariboru veliko prodalo vsacega blaga, kar ga pride v tem času na prodajo. Do 10. ure je bil ži skorej ves trg prazen, da-si je bilo v jutro na njem vse polno žita, sala, krompirja.

(Zblaznela) je dekla Al. Hölzel iz Št. Ilja v slov. goricaht ter so jo v Mariboru prijeli pa odpeljali v Gradec v preiskovanje.